

Rätt ammunition

Hagel

När du stoppar en patron i ett hagelgevär måste du vara säker på att vapnet är tillverkat för att tåla just den patronen. Användning av för långa patroner kan skada både vapnet och skytten. Även hagelmaterialet har stor betydelse. Den som vill skjuta annat än lätta patroner med stålhagel eller andra hårda alternativhagel i sitt vapen, måste vara säker på att vapnet är stålhageltestat. Det finns tyvärr ingen exakt gräns mellan lätta och tunga patroner, men patroner med 32 g stålhagel eller däröver, samt patroner med hårda hagel i större grovlek än US 4 ska definitivt bara användas i vapen som av tillverkaren uppges tåla motsvarande hagelblandningar.

US-nummer	US 1	US 2	US 3	US 4	US 5	US 6	US 7	US 8	US 9
Hageldiameter i mm	4,1	3,75	3,5	3,25	3,0	2,75	2,5	2,25	2,0
									
Ungefärligt antal hagel i en 32 g patron laddad med blyhagel/stålhagel	85/115	100/140	125/170	155/215	200/270	260/350	345/470	470/640	665/910

Vilt	Blyhagel	Stålhagel	Vilt	Blyhagel	Stålhagel
Rådjur 	US 3-4	US 1-2	Kricka 	US 6-7	US 3-5
Räv 	US 3-4	US 1-2	Ripa 	US 6-7	US 4-5
Gäss 	US 3-4	US 1-2	Orre 	US 6-7	US 4-5
Harar 	US 5-6	US 3-4	Fasan 	US 6-7	US 4-5
Tjäder 	US 4-6	US 2-4	Ringduva 	US 6-7	US 5-7
Gräsand 	US 5-7	US 3-5	Kråka 	US 6-7	US 4-5
			Lerduvor 		US 7-8

Olika hagel

Stålhagel är lättare än blyhagel av motsvarande storlek, och hårdare. Stål ger därför en lägre anslagsenergi, deformeras inte lika väl som bly, ger högre tryck i vapnet och ger en större risk för rikoschetter mot hårda föremål.

Försämrade skottverkan kan dock motverkas genom att välja grövre och därmed tyngre hagel, samt att skjuta på kortare avstånd. En god regel är att gå ner två US-nummer.

Vismut har lägre densitet än bly så här går man ner ett US-nummer. Ska blyhagel ersättas med tungsten gäller det omvända. Gå upp två US-nummer jämfört med bly för att få motsvarande skottverkan.

Förbud mot blyhagel

Sedan 2023 är det förbjudet att skjuta med, eller medföra, blypatroner på ett kortare avstånd än 100 meter från en våtmark.

Kaliber	12		16		20	
Hylslängd	Bly	Stål	Bly	Stål	Bly	Stål
65 och 67 mm	28-32 g	24-28 g	23-28 g	-	23-25 g	-
70 mm	32-46 g	24-36 g	30-32	26 g	28-32 g	21-25 g
76 mm	46-57 g	38-44 g	-	-	32-36 g	24-28 g
89 mm	57-64 g	38-44 g	-	-	-	-

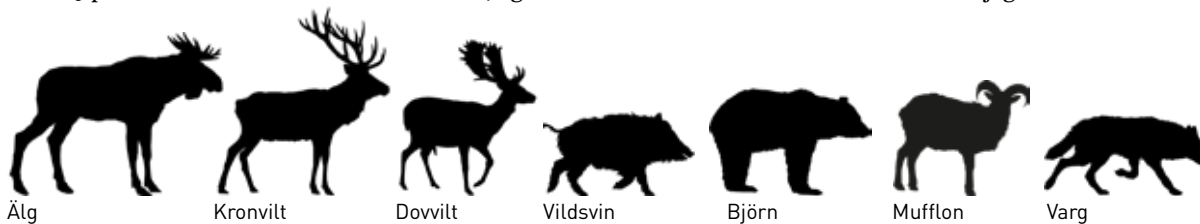


Svenska Jägareförbundet

Kula

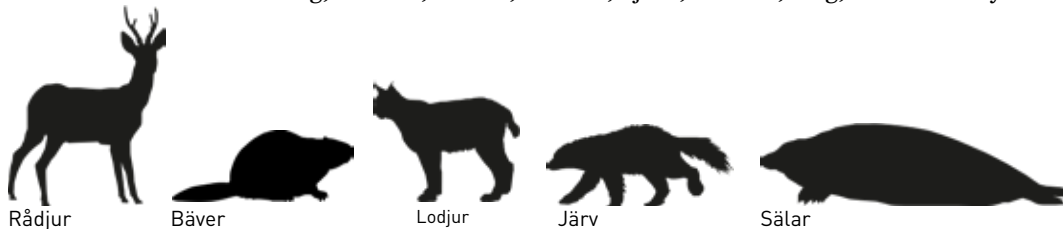
Klass 1

För att en patron ska tillhöra klass 1 krävs att kulan ska väga lägst 9 g och att E100 är minst 2 700 J, alternativt att kulvikten är lägst 10 g och E100 minst 2 000 J. För att blyfria kulpatroner krävs att de i det aktuella vapnet ger en anslagsenergi om minst 2 000 J på 100 meter med en kula av minst 7,7 g. Med en studsare i klass 1 är det tillåtet att jaga alla svenska viltslag.



Klass 2

För att räknas till klass 2 måste kulan väga minst 3,2 g och värdet på E100 vara minst 800 J. Ammunition i klass 2 är tillåtet för allt vilt utom älg, kronvilt, dovilt, vildsvin, björn, mufflon, varg, visent och myskoxe.



Klass 3

Kraven på ammunition i klass 3 är att kulan väger minst 2,5 g och har ett värde på E100 som är minst 200 J. Förutom de förbjudna djuren i klass 2 tillkommer också att det är förbjudet att skjuta rådjur, bäver, lo, järv och säl. De arter du får jaga med klass 3, förutom de som beskrivs i klass 4, är räv, grävling, hare, mårddhund, skogs- och fältfågel, gäss och änder.



Klass 4

Ammunition som räknas till klass 4 utgår från energin vid mynningen, inte på hundra meters avstånd som i de övriga klasserna. Någon minsta kulvikt finns inte. Med klass 4 får du bara jaga en del mindre viltarter som mård, mink, iller, vildkanin, ripa, järpe, duva, måsfågel, kråkfågel samt en del andra arter. Klass 4 får också användas för avlivning av vissa fällfångade djur, till exempel räv eller grävling, som annars inte får jagas med denna klass. Klass 4 får även användas vid grytjakt efter räv, grävling eller mårddhund och vid jakt med ställande hund efter grävling och mårddhund.

Även luft- och kolsyredrivna gevär (ej pistoler) i kaliber 5,5 mm eller större och som uppfyller energikravet räknas till klass 4. För att få användas vid jakt måste de laddas med speciella kulor som konstruerats för att expandera och deformeras vid träff.



Olika kulor

För jakt på vilt i klass 1 och 2 används **expanderande kulor**. Kulorna består oftast av en blykärna innesluten i en mässingslegering. Vid träff expanderar kulan, vilket kvarlämnar delar av blykärnan i kroppen. En fördel är att de expanderar lika mycket i både höga som i låga hastigheter, det vill säga oavsett om du skjutet på kort eller långt håll. Det finns också kulor där blykärnan är kemiskt sammanlödd med manteln, så kallade **bondade kulor**. Kulan expanderar, men mängden bly i djurets kropp blir mindre. För att helt undvika bly i köttet finns **kopparkulor** som idag är likvärdiga med bondade blykulor i uppförande i djurkropp. Kulor kan dessutom delas in i **hårda och mjuka kulor**. En mjuk kula kommer vid träff att gå sönder mer. Djurets eventuella flyktsträcka blir något kortare men köttförstörelsen desto större. **Helmantlade kulor** kan användas vid övningskytte och jakt på småvilt i klass 3 och 4. De expanderar inte och köttförstörelsen blir minimal och inte heller blir det stora utgångshål i skinn.

